

УДК 341.1/8(063)
ББК 67.412.1я43
М432

Национальный университет
«Одесская юридическая академия»
Кафедра международного права и международных отношений

«МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО РАЗВИТИЯ: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ»

Материалы

конференции

17 июня 2015 г.
г. Одесса

Электронное научное издание

Сборник трудов по итогам международной научно-практической конференции «Международное право развития: современные тенденции и перспективы», проводившейся 17 июня 2015 г., содержит материалы по следующим основным направлениям: расширение и дифференциация сфер влияния международного и национального права на развитие государств; политические и правовые аспекты формирования и реализации национальных стратегий развития; международные механизмы создания условий, способствующих развитию государств. Материалы сборника будут полезны научным работникам, преподавателям, аспирантам и студентам, а также сотрудникам национальных агентств по международному развитию и международных организаций, реализующих программы по предоставлению помощи на цели развития.

Материалы публикуются в авторской редакции.

ISBN 978-966-438-906-5

© НУ «Одесская юридическая академия», 2015

© Авторы статей, 2015

Кіріка Д. В.

Подільський державний аграрно-технічний університет, доцент кафедри історії, філософії та права, кандидат юридичних наук

Філософсько-правове розуміння деідеологізації міжнародних відносин..... 120

Резанов С. А.

Харківський національний університет внутрішніх справ, доцент кафедри адміністративної діяльності ОВС, кандидат юридичних наук

Міжнародний досвід оптимізації використання дискреційних повноважень як один з аспектів реалізації національної стратегії розвитку 126

Войтович П. П.

Національний університет «Одеська юридична академія», асистент кафедри міжнародного права та міжнародних відносин, доктор філософії в галузі права

Зовнішня політика як вибір держави і міжнародне право розвитку 130

Чайковський Ю. В.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри міжнародного права та міжнародних відносин, кандидат юридичних наук

Міграційна політика держави як запорука розвитку: міжнародний досвід формування 141

Тимофеева Л. Ю.

Національний університет «Одеська юридична академія», аспірант кафедри уголовного права

Стратегия «человечности»..... 144

Bednyakova O.

University of Wroclaw, Doctoral candidate at the Faculty of Law, Administration and Economics

State planning as a tool for national development (by the example of the republic of Kazakhstan)..... 150

Березнер В. В.

Національний університет «Одеська юридична академія», здобувач кафедри кримінального права

Міжнародно-правові аспекти формування та реалізації національної антикорупційної стратегії 153

Кравець І. М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, доцент кафедри господарського права, кандидат юридичних наук

Транснаціональні холдингові системи в контексті вдосконалення українського законодавства 160

Кузьмін Е. Е.

Національний університет «Одеська юридична академія», аспірант кафедри міжнародного права та міжнародних відносин

Збройний конфлікт як джерело розвитку 165

Кузьмін Е.Е.,

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри міжнародного права та міжнародних відносин*

ЗБРОЙНИЙ КОНФЛІКТ ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ

Уява людей про поняття, роль, місце та значення збройного конфлікту в сучасному світі найчастіше за все пов'язується з негативною стороною та болючими наслідками, що, як правило, супроводжують такі конфліктні ситуації. І дійсно, конфлікти, особливо збройні конфлікти, дуже часто проявляються в тисячах загиблих, поранених, скалічених, полонених; знищених домівках, зруйнованих об'єктах мирного життя; захворюваннях у зв'язку з гуманітарною катастрофою, голоді, тотальній бідності; насильстві над жінками та дітьми; інших жахах війни. І це абсолютно справедливо.

Однак, не всі відомі мислителі тільки з такої точки зору оцінювали ці події. Наприклад, в свій час Аристотель якось сказав: «Ми позбавляємося дозвілля, щоб мати дозвілля, і війну ведемо, щоб жити у мирі». На нашу думку, саме цей відомий вислів дає змогу поглянути на збройний конфлікт під іншим кутом. Так, на сьогоднішній день, в контексті міжнародного права розвитку, поширеною є думка про те, що конфлікт є джерелом розвитку, певним індикатором або «сигналом для змін» [Управління конфліктами : текст лекцій: навч. посібник / Г. В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко [та ін.]. – К. : Кондор, 2010. – С. 27-34].

Є. Л. Стрельцов відзначає, що конфлікт – це складне, багатогранне явище, яке може бути досліджене з різних сторін. Поряд із негативними наслідками конфліктів та конфліктних ситуацій, існує думка, що конфлікт навіть запобігає стагнації, є основою соціальних і персональних змін, виступаючи в ролі медіатора, за допомогою якого формулюються проблеми, знаходяться їхні рішення [Стрельцов Є. Л. До питання про сутність та види міжнародних конфліктів / Євген Львович Стрельцов // Наукові праці

Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: Зб. наук. пр. – К. : НАУ, 2014. – № 4 (33) – С. 133].

Фундаментальна ідея міжнародного права забороняє застосування сили або погрози силою в міжнародних відносинах, проте кожен рік виникають нові виклики для міжнародного співтовариства, велика кількість яких трансформується в збройні конфлікти. Не дивлячись на заборону агресивних війн, міжнародне право все ж таки допускає випадки «справедливих війн», війн за незалежність, національно-визвольних рухів, самооборони і т.д. Безумовно, навіть в таких випадках та з урахуванням норм міжнародного гуманітарного права, а саме – обмеження видів, форм, засобів, методів та способів ведення бойових дій, наслідки таких протистоянь є жахливими. Хоча, безперечно, ідеї відстоювання незалежності, суверенітету, територіальної цілісності, культурної самобутності, демократичних цінностей суспільства є тими базовими орієнтирами, котрі свідчать про розвиток суспільства, яке їх виборює. Історія містить в собі яскраві приклади боротьби колоній з метрополіями, велику кількість війн за незалежність, оборонних війн, національно-визвольних рухів. Так, подібні збройні конфлікти дуже часто ставали підґрунтям для консолідації соціуму, його об'єднання, духовної єдності, зародження національної свідомості, самобутності, національної ідеї тощо. І саме в цьому, вбачається розвиток, саме це дає підстави говорити про збройний конфлікт як джерело розвитку. Не дивлячись на це, слід відзначити і те, що не всі збройні конфлікти можуть мати такі наслідки. Більшість з них все ж залишає виключно негативний відбиток.

Варто зазначити, що розвиток людського суспільства, динаміка розвитку соціальних процесів все частіше стають предметом дослідження не тільки правників, а й філософів, політологів, соціологів, психологів та представників інших сфер знань. І тут, слід відмітити те, що кожний конкретний представник має свою власну думку, свої власні погляди стосовно вказаної проблематики.

Філософи вбачають пошук чинників, які слугують підставами для розвитку суспільства в дослідженні таких термінів як «еволюція», «революція»

і «реформа». Поняття «еволюція» використовується в широкому і вузькому значеннях. У широкому розумінні «еволюція» – це весь процес поступового розвитку, який включає не тільки кількісні, але й якісні зміни, в тому числі й революції. У вузькому значенні слово «еволюція» виступає як період, який передує революції, її підготовці. Поняття «революція» використовується для характеристики суспільних явищ. Це якісний стрибок, який ламає суспільство в самій його основі, а не переробляє його повільно, поступово. Реформа – це зміна якої-небудь істотної сторони життя суспільства при збереженні основ її економічного і державного ладу [Філософія : підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – Х. : Право, 2010. – С. 165].

Звісно, єдиної позиції стосовно найбільш оптимального і ефективного шляху розвитку суспільства немає. Відсутніми наразі є і чіткі передумови та підстави для такого розвитку. Проблема пошуку факторів та чинників які є передумовами для розвитку суспільства полягає значно глибше. Відповіді на ці питання не знайдено й досі. Ш. Л. Монтеск'є та В. І. Вернадський вважали, що до таких чинників слід відносити зміни в природньому середовищі, кліматі та космосі. В свою чергу, У. У. Ростоу та З. К. Бжезинський стояли на позиції того, що такими джерелами є технологічний прогрес, технології та виробництво. О. Конт же пов'язував розвиток із культурно-ціннісними змінами, побудовою системи духовних орієнтирів та цінностей. Звісно тут треба погодитися із загальновідомою думкою про те, що тільки сукупність всіх факторів може дати відповідь на те, що є чинниками для розвитку соціуму, адже кожний із вищезазначених джерел має безпосередній вплив.

Саме тому, на нашу думку, конфлікти, збройні конфлікти, конфліктні ситуації потребують подальшого всебічного дослідження. Так, і хоча вони і слугують певним «кроком уперед», ціна такого розвитку є дуже великою.